

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«26» червня 2025 року

№ 60/138-рп/к

справа № 95/60/138-рп/к.25

м. Київ

*Про початок розгляду справи
за ознаками порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Третього відділу досліджень і розслідувань від 19.06.2025 № 60-03/404-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Північним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 10.06.2024 № 13-01/626 (вх. Відділення від 10.06.2024 № 60-01/257К) здійснювався державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування.
- (2) Відділенням було направлено до «Інформація доступ до якої обмежено» обласної державної адміністрації (далі – КОДА) лист про надання інформації від 17.06.2024 № 60-02/3024е.
- (3) Листом від 02.07.2024 № 6050/03/40.03-N/2024 (вх. Відділення від 05.07.2024 № 60-01/2590) КОДА надала відповідь на вищевказаний лист.
- (4) Відділенням було направлено до КОДА лист про надання інформації від 08.07.2024 № 60-02/3732е.
- (5) У зв'язку з ненадходженням від КОДА до Відділення відповіді на вищевказаний лист, Відділенням було направлено до КОДА лист про надання пояснень від 23.08.2024 № 60-02/4804е.
- (6) Листом від 29.08.2024 № 7960/03/40/2024 (вх. Відділення від 29.08.2024 № 60-01/3351) КОДА надала відповідь на вищевказаний лист про надання пояснень.
- (7) Антимонопольний комітет України дорученням від 04.11.2024 № 13-01/910 (вх. Відділення від 05.11.2024 № 60-01/558К) уповноважив Відділення на вжиття відповідних заходів у випадку виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції під час виконання доручення в.о. Голови Антимонопольного комітету України від 10.06.2024 № 13-01/626.

(8) За результатами здійснення вищевказаного державного контролю, адміністративна колегія Відділення надала КОДА обов'язкові для розгляду рекомендації від 23.01.2025 № 60/1-рк/к (далі – Рекомендації) щодо припинення бездіяльності, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють, яка містить ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», про результати розгляду яких КОДА мала повідомити Відділення у тримісячний строк з дня їх отримання.

(9) Листом від 04.02.2025 № 736/05/40/2025 (вх. Відділення від 05.02.2025 № 60-01/544) КОДА повідомила про свою незгоду із положеннями Рекомендацій.

(10) Листом від 07.04.2025 № 60-02/2850є Відділенням у відповідь на лист КОДА від 04.02.2025 № 736/05/40/2025 (вх. Відділення від 05.02.2025 № 60-01/544) було надано роз'яснення змісту наданих Рекомендацій.

(11) Листом від 16.05.2025 № 3385/11/40/2025 (вх. Відділення від 19.05.2025 № 60-01/2721) КОДА надала відповідь на вищевказаний лист.

(12) Антимонопольний комітет України дорученням від 27.05.2025 № 13-01/448 (вх. Відділення від 28.05.2025 № 60-01/320К) уповноважив Відділення на здійснення контролю за дотриманням КОДА законодавства про захист економічної конкуренції на ринках перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування та вжиття відповідних заходів у разі виявлення ознак порушення.

2. ВІДПОВІДАЧ

(13) *«Інформація доступ до якої обмежено»* обласна державна адміністрація включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – *«Інформація доступ до якої обмежено»*. Ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація доступ до якої обмежено»*, місцезнаходження: *«Інформація доступ до якої обмежено»*. Вид діяльності за КВЕД *«Інформація доступ до якої обмежено»* *«Інформація доступ до якої обмежено»*.

(14) Відповідно до статті 1 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють місцеві державні адміністрації.

(15) Місцева державна адміністрація є місцевим органом виконавчої влади і входить до системи органів виконавчої влади.

(16) Місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою.

(17) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органами влади в розумінні цього закону визначено, серед інших, місцеві органи виконавчої влади.

(18) Крім того, статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що цим законом регулюються відносини, зокрема, органів державної влади із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією.

(19) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини **«Інформація доступ до якої обмежено»** обласної державної адміністрації із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(20) Діяльність у сфері перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування регулюється, зокрема:

- Законом України «Про автомобільний транспорт» (далі – Закон);
- Порядком проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 (далі – Порядок).

(21) Відповідно до визначення термінів, наведених у статті 1 Закону:

- *автомобільний транспорт* - галузь транспорту, яка забезпечує задоволення потреб населення та суспільного виробництва у перевезеннях пасажирів та вантажів автомобільними транспортними засобами;
- *автомобільний транспортний засіб* - колісний транспортний засіб (автобус, вантажний та легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), який використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій (далі – транспортний засіб);
- *автобус* - транспортний засіб, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше ніж дев'ять з місцем водія включно;
- *автобусний маршрут міський* - автобусний маршрут, який не виходить за межі території населеного пункту;
- *автобусний маршрут загального користування* - автобусний маршрут, на якому здійснюють регулярні пасажирські перевезення;
- *автомобільний перевізник* - фізична або юридична особа, яка здійснює на комерційній основі чи за власний кошт перевезення пасажирів чи (та) вантажів транспортними засобами;
- *пасажирські перевезення* - перевезення пасажирів легковими автомобілями або автобусами;
- *перевезення пасажирів у звичайному режимі руху* - перевезення пасажирів автобусами на маршруті загального користування з дотриманням усіх зупинок, передбачених розкладом руху.

(22) Частиною другою статті 5 Закону передбачено, що державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту спрямовані, зокрема, на **створення рівних умов для роботи всіх суб'єктів господарювання**, що здійснюють свою діяльність у сфері автомобільного транспорту, обмеження монополізму та **розвиток конкуренції**.

(23) Згідно з частиною першою статті 31 Закону **відносини автомобільного перевізника**, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування **визначаються договором** про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок

перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.

(24) Відповідно до частин першої - третьої статті 35 Закону послуги пасажирського автомобільного транспорту поділяють на послуги з перевезення пасажирів автобусами, на таксі та легковими автомобілями на замовлення.

(25) Послуги з перевезення пасажирів автобусами можуть надаватися за видами режимів організації перевезень: регулярні, регулярні спеціальні, нерегулярні.

(26) Перевезення пасажирів автобусами в режимі регулярних пасажирських перевезень здійснюють автомобільні перевізники на автобусних маршрутах загального користування **на договірних умовах** із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

(27) Частиною шостою статті 35 Закону визначено, що автобусні маршрути за видами сполучень поділяються на: міські, приміські, міжміські, міжнародні.

(28) Згідно із частиною сьомою статті 35 Закону автобусні маршрути за видами перевезень поділяються на: загального користування, спеціальних перевезень, нерегулярних перевезень.

(29) Відповідно до частини першої статті 42 Закону договір про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування міському, приміському та міжміському, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), укладається між **органами виконавчої влади** та органами місцевого самоврядування та автомобільним перевізником і вважається укладеним з моменту його підписання сторонами.

(30) Частинами першою - третьою статті 43 Закону передбачено, що **визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах**.

(31) Об'єктом конкурсу можуть бути: маршрут (кілька маршрутів), оборотний рейс (кілька оборотних рейсів).

(32) На конкурс виносяться маршрути із затвердженими паспортами.

(33) Згідно із частинами першою та восьмою статті 44 Закону **організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади** та органи місцевого самоврядування.

(34) Договір з переможцем конкурсу (або дозвіл) **органи виконавчої влади** та органи місцевого самоврядування укладають (або надають) на термін від трьох до **п'яти років**.

(35) Пунктом 1 Порядку визначено, що цей порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з перевезення пасажирів на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що виходять за межі території області, на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що проходять територією двох або більше територіальних громад та не виходять за межі території Автономної Республіки Крим чи області, на міських, приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади (далі – конкурс).

(36) Пунктом 4¹ Порядку визначено, що договір або дозвіл, строк дії якого закінчується у період дії воєнного стану в Україні, вважається таким, дію якого продовжено на період дії

воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування. Продовження строку дії договору можливе за згодою сторін та за умови підтвердження автомобільним перевізником спроможності виконувати зобов'язання відповідно до укладеного з ним договору.

(37) Підпунктом 2 пункту 55 Порядку визначено, що організатор зобов'язаний забезпечити дострокове розірвання договору або анулювання дозволу з автомобільним перевізником у разі наявності фактів порушення ним умов договору або дозволу у частині незабезпечення регулярності перевезень з вини перевізника (менш як 90 відсотків за місяць), використання автобусів, що не відповідають зазначеним умовам за пасажиромісткістю, класом, технічними та екологічними показниками, відправлення автобусів з місць, що не передбачені розкладом руху. Розірвання договору або анулювання дозволу здійснюється не раніше ніж через 30 календарних днів після надісланого організатором попередження такому перевізникові про недопущення порушення умов договору (дозволу) та встановлення повторного факту такого порушення (повідомлення не застосовується у разі настання транспортної події з вини водія автобуса з потерпілими та/або загиблими, яка спричинена діяльністю перевізника). **У такому разі для роботи на автобусному маршруті загального користування призначається організатором конкурсу автомобільний перевізник, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце (за наявності), на строк до закінчення строку дії договору або дозволу, який було розірвано (анульовано). У разі відсутності автомобільного перевізника, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце, призначається організатором конкурсу до проведення конкурсу інший автомобільний перевізник, транспортні засоби якого відповідають за параметрами, класом, категорією, комфортністю і пасажиромісткістю вимогам, передбаченим для відповідного виду перевезень, один раз на строк не більш як три місяці.**

4. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

(38) Листами від 02.07.2024 № 6050/03/40.03-N/2024 (вх. Відділення від 05.07.2024 № 60-01/2590) та від 29.08.2024 № 7960/03/40/2024 (вх. Відділення від 29.08.2024 № 60-01/3351) КОДА надала інформацію та копії документів, за результатом аналізу якої встановлено наступне.

(39) КОДА (в особі начальника Управління пасажирських перевезень «*Інформація доступ до якої обмежено*» обласної державної адміністрації, в особі начальника Управління транспортної інфраструктури «*Інформація доступ до якої обмежено*» обласної державної адміністрації), на підставі підпункту 2 пункту 55 розділу «Проведення конкурсу та визначення переможця» Порядку, було укладено з:

- товариством з обмеженою відповідальністю «*Інформація доступ до якої обмежено*» договір від «*Інформація доступ до якої обмежено*» № «*Інформація доступ до якої обмежено*» «Про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування» на маршруті № «*Інформація доступ до якої обмежено*» (далі – Договір 1);
- приватним підприємством «*Інформація доступ до якої обмежено*» договір «*Інформація доступ до якої обмежено*» «Про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування» на маршруті № «*Інформація доступ до якої обмежено*» (далі – Договір 2);
- товариством з обмеженою відповідальністю «*Інформація доступ до якої обмежено*» договір «*Інформація доступ до якої обмежено*» «Про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування» на маршруті № «*Інформація доступ до якої обмежено*» (далі – Договір 3);

- товариством з обмеженою відповідальністю «*«Інформація доступ до якої обмежено»*» договір «*Інформація доступ до якої обмежено»* «Про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування» на маршрутах № *«Інформація доступ до якої обмежено»* (далі – Договір 4);
- товариством з обмеженою відповідальністю «*«Інформація доступ до якої обмежено»*» договір «*Інформація доступ до якої обмежено»* «Про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування» на маршрутах № *«Інформація доступ до якої обмежено»* (далі – Договір 5);
- приватним підприємством «*«Інформація доступ до якої обмежено»*» договір від «*Інформація доступ до якої обмежено»* «Про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування» на маршрутах № *«Інформація доступ до якої обмежено»* (далі – Договір 6);
- товариством з обмеженою відповідальністю «*«Інформація доступ до якої обмежено»*» договір від «*Інформація доступ до якої обмежено»* «Про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування» на маршруті № *«Інформація доступ до якої обмежено»* (далі – Договір 7);
- приватним підприємством «*«Інформація доступ до якої обмежено»*» договір від «*Інформація доступ до якої обмежено»* «Про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування» на маршрути № *«Інформація доступ до якої обмежено»* (далі – Договір 8) (далі разом – Договори), як з автомобільними перевізниками з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі *«Інформація доступ до якої обмежено»* області (**визначеними без проведення конкурсу**), транспортні засоби яких відповідають за параметрами, класом, категорією, комфортністю і пасажиромісткістю вимогам, передбаченим для відповідного виду перевезень (з огляду на відсутність автомобільних перевізників, які за результатами відповідних конкурсів були визнані такими, що зайняли другі місця).

(40) Предметом Договорів є те, що організатор (КОДА) надає перевізникам право на здійснення перевезень пасажирів на приміському автобусному маршруті загального користування, а перевізники забезпечують якісні, безпечні та в повному обсязі перевезення пасажирів, виконують вимоги законодавства України, нормативно-правових актів, що регулюють діяльність пасажирського автомобільного транспорту, умов перевезень визначених організатором (КОДА) та цими договорами.

(41) Договорами передбачено, що вони діють 3 (три) місяці.

(42) Однак в подальшому (після закінчення трьох місяців), на підставі розпоряджень КОДА від «*Інформація доступ до якої обмежено»* № *«Інформація доступ до якої обмежено»* «Про продовження строку дії договорів про організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування на період дії воєнного стану в Україні», від «*Інформація доступ до якої обмежено»* № *«Інформація доступ до якої обмежено»* «Про продовження строку дії договорів про організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування на період дії воєнного стану в Україні» та від «*Інформація доступ до якої обмежено»* № *«Інформація доступ до якої обмежено»* «Про продовження строку дії договорів про організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування на період дії воєнного стану в Україні» та пункту 4¹ Порядку, між КОДА та перевізниками були укладені додаткові угоди від «*Інформація доступ до якої обмежено»* № *«Інформація доступ до якої обмежено»* до Договору 1, від «*Інформація доступ до якої обмежено»* № *«Інформація доступ до якої обмежено»* до Договору 2, від «*Інформація доступ до якої обмежено»* № *«Інформація доступ до якої обмежено»* до Договору 3, від «*Інформація доступ до якої обмежено»* № *«Інформація доступ до якої обмежено»* до Договору 4, від «*Інформація доступ до якої обмежено»* № *«Інформація доступ до якої обмежено»*

до Договору 5, від «*Інформація доступ до якої обмежено*» № «*Інформація доступ до якої обмежено*» до Договору 6, від «*Інформація доступ до якої обмежено*» № «*Інформація доступ до якої обмежено*» до Договору 7 та від «*Інформація доступ до якої обмежено*» № «*Інформація доступ до якої обмежено*» до Договору 8, якими визначено їх дію **на період ДПІ воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування.**

(43) Разом з тим, відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство розвитку громад та територій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2015 № 460 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2022 № 1400) (далі – Положення), Міністерство розвитку громад та територій України (попередня назва - Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України) (далі – Мінрозвитку) є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сфері автомобільного транспорту.

(44) Згідно з пунктом 4 Положення Мінрозвитку відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, інформує та надає роз'яснення щодо реалізації державної політики з питань, що належать до його компетенції.

(45) Листом від 28.05.2024 № 9597/40/10-24 Мінрозвитку надало роз'яснення щодо окремих питань організації пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування.

(46) Щодо передумов, мети та дії пункту 4¹ Порядку Мінрозвитку повідомило, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану відповідно до Закону України від 24.02.2022 № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», враховуючи положення статей 43, 44 Закону, та з метою забезпечення автомобільними перевізниками безперервного здійснення перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування у разі закінчення строку дії відповідних договорів або дозволів, постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року № 512 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 року № 176 і від 3 грудня 2008 р. № 1081» (далі – Постанова № 512) Порядок доповнено пунктом 4¹.

(47) При цьому, Мінрозвитку зазначило, що **положення пункту 4¹ Порядку поширюються на договори або дозволи, які організатори укладають (надають) на конкурсних засадах на термін до п'яти років**, як до введення в Україні воєнного стану, так і після, якщо їх строк дії завершується у період дії воєнного стану.

(48) Щодо договорів, укладених на строк до трьох місяців без проведення конкурсу, Мінрозвитку повідомило, що Законом встановлені **виключно конкурсні засади визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування**, а підпунктом 2 пункту 55 Порядку передбачається, що **інший автомобільний перевізник призначається** у разі наявності чітко визначених обставин, а також у разі відсутності автомобільного перевізника, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце, та який відповідає встановленим вимогам для відповідного виду перевезень, **один раз і тимчасово – на строк не більш як три місяці та до проведення конкурсу**. Також із зазначеного вбачається, що **положення пункту 4¹ Порядку не поширюються на зазначений випадок.**

(49) Таким чином, у разі закінчення строку дії договору, укладеного відповідно до підпункту 2 пункту 55 Порядку з іншим автомобільним перевізником, транспортні засоби якого відповідають за параметрами, класом, категорією, комфортністю і пасажиромісткістю вимогам, передбаченим для відповідного виду перевезень, **строком**

на три місяці, організатор зобов'язаний виконувати приписи частини першої статті 43 Закону.

(50) Водночас, після закінчення тримісячного терміну дії Договорів конкурси з визначення автомобільного перевізника на відповідних автобусних маршрутах загального користування, а саме: *«Інформація доступ до якої обмежено»* КОДА не проводилися.

(51) Враховуючи вищевикладене, керуючись частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та на підставі статей 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія Відділення надала КОДА обов'язкові для розгляду Рекомендації припинити бездіяльність, яка полягає у непроведенні після закінчення (тримісячного) терміну дії Договорів конкурсів з визначення автомобільних перевізників на відповідних автобусних маршрутах загального користування, а саме: *«Інформація доступ до якої обмежено»*, яка містить ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(52) Про результати розгляду Рекомендацій КОДА повинна була повідомити Відділення у тримісячний строк з дня їх отримання, із наданням підтвердних документів.

(53) Листом від 04.02.2025 № 736/05/40/2025 (вх. Відділення від 05.02.2025 № 60-01/544) КОДА повідомила, що Мінрозвитку листом від 03.06.2024 № 7167/40/14-24 довело до КОДА роз'яснення, яке зводиться до того, що у разі закінчення строку дії договору, укладеного строком на три місяці відповідно до підпункту 2 пункту 55 Порядку, організатор зобов'язаний виконувати приписи статті 43 Закону України «Про автомобільний транспорт». Однак, КОДА зазначає, що у період з 23.02.2023 по 29.01.2024 вказаного роз'яснення не існувало взагалі, а листи Міністерств не є нормативно-правовими актами.

(54) Порядок доповнено пунктом 4¹ відповідно до Постанови № 512, згідно з яким, договір, строк дії якого закінчується у період дії воєнного стану в Україні, вважається таким, дію якого продовжено на період дії воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування.

(55) Також КОДА зазначила, що відповідно до частини першої статті 113 та частини першої статті 117 Конституції України Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади, який в межах своєї компетенції видає постанови, які є обов'язковими до виконання. Отже, оскільки Постанова № 512 є чинною, то підстави для її невиконання, як це пропонується в Рекомендаціях, відсутні.

(56) З огляду на вищевказаний лист КОДА про результати розгляду Рекомендацій, Відділення додатково, листом від 07.04.2025 № 60-02/2850е (далі – Лист № 60-02/2850е) надало КОДА роз'яснення змісту наданих Рекомендацій.

(57) У вказаному листі, було зазначено, зокрема, що відповідно до пункту 1 Положення (в редакції від 22.09.2023, яка діяла станом на дату надання роз'яснень Мінрозвитку щодо окремих питань організації пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування), Мінрозвитку є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сфері автомобільного внутрішнього транспорту.

(58) Згідно з підпунктом 8 пункту 4 Положення Мінрозвитку відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, інформує та надає роз'яснення щодо реалізації державної політики з питань, що належать до його компетенції.

(59) Таким чином, **Мінрозвитку має визначені Кабінетом Міністрів України завдання та повноваження**, зокрема, надавати роз'яснення щодо реалізації державної політики з питань, що належать до його компетенції.

(60) Водночас, відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право **надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень**. Рекомендації надаються у формі листа.

(61) Згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» **рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані**.

(62) Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що **за умови виконання положень рекомендацій** у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, **провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається**, а розпочате провадження закривається.

(63) Отже, не виконання КОДА у встановлений термін положень Рекомендацій є підставою для **початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції**.

(64) Разом з тим, листом від 16.05.2025 № 3385/11/40/2025 (вх. Відділення від 19.05.2025 № 60-01/2721) КОДА у відповідь на Лист № 60-02/2850е повідомила, що Рекомендації Відділення щодо проведення конкурсів з визначення автомобільного перевізника на відповідних автобусних маршрутах враховані та **будуть реалізовані «Інформація доступ до якої обмежено» обласною державною адміністрацією після припинення чи скасування воєнного стану в Україні**.

(65) Інші листи від КОДА щодо виконання Рекомендацій до Відділення не надходили.

(66) Отже, КОДА не виконала положення Рекомендацій та не припинила бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

(67) Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

(68) Згідно із статтею 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.

(69) Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», є законність.

(70) Частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України передбачено, що

органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносуспільних інтересів.

(71) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *економічна конкуренція* (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(72) При цьому, непроведення організатором конкурсів з визначення автомобільного перевізника на відповідних автобусних маршрутах загального користування призводить до недопущення конкуренції на ринках перевезень пасажирів на таких маршрутах.

(73) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

(74) Виконання органами влади та органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення конкурентного середовища для здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання завдяки власним досягненням, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою економічної конкуренції.

(75) Недотримання органами влади та органами місцевого самоврядування зазначених принципів призводить до спотворення конкуренції та відповідно до нездійснення ними заходів щодо сприяння розвитку конкуренції, що є одним із заходів, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.

(76) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(77) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(78) Таким чином, *бездіяльність «Інформація доступ до якої обмежено» обласної державної адміністрації, яка полягає у непроведенні після закінчення тримісячного терміну дії договорів «Інформація доступ до якої обмежено» конкурсів з визначення автомобільного перевізника на автобусних маршрутах загального користування «Інформація доступ до якої обмежено», містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності*

органу влади, яка призвела до недопущення конкуренції на ринках перевезень пасажирів на відповідних автобусних маршрутах загального користування.

У зв'язку з наведеним та керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 та 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року за № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами та доповненнями), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи за ознаками вчинення *«Інформація доступ до якої обмежено»* обласною державною адміністрацією (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація доступ до якої обмежено»*; *«Інформація доступ до якої обмежено»*) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу влади, яка призвела до недопущення конкуренції на ринках перевезень пасажирів на відповідних автобусних маршрутах загального користування.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі Третьому відділу досліджень та розслідувань.

**Голова адміністративної колегії -
голова Відділення**

Андрій ПОГОРЄЛОВ